

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τίτλος Μαθήματος	Διδακτική Ευάλωτων Κοινωνικά Ομάδων Ενηλίκων			
Κωδικός Μαθήματος	DLADE205			
Τύπος μαθήματος	Επιλεγόμενο			
Επίπεδο	Μεταπτυχιακό			
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	1 ^ο ή 2 ^ο έτος , 2 ^ο ή 3 ^ο εξάμηνο			
Όνομα Διδάσκοντα	Δρ. Μαρία Καγιαβή, Δρ Παναγιώτα Χριστοδούλου			
ECTS	10	Διαλέξεις / εβδομάδα		Εργαστήρια / εβδομάδα
Στόχοι Μαθήματος	<p>Σκοπός του μαθήματος είναι η διερεύνηση του πεδίου της εκπαίδευσης των ενηλίκων που ανήκουν σε ευάλωτες κοινωνικά ομάδες όπως άτομα με ειδικές ανάγκες, φυλακισμένοι, αποφυλακισμένοι, πρόσφυγες, μετανάστες, παλιννοσούντες, μέλη εθνικών μειονοτήτων, άνεργοι, γυναίκες, αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, ηλικιωμένοι, χρήστες ψυχοτρόπων ουσιών, άτομα που δεν έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες κ.ά., μέσα από τη μελέτη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και ξεχωριστών αναγκών τους. Οι φοιτητές εισάγονται στο πεδίο της εκπαίδευσης των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, αποσαφηνίζουν τις έννοιες της ευαλωτότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού, εντοπίζουν τις όποιες συσχετίσεις και στέκονται κριτικά απέναντι στις συνθήκες που δημιουργούν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η ευαισθητοποίηση τους στο θέμα, μέσα από τον προβληματισμό και την προσωπική ενδοσκόπηση σχετικά με την υιοθέτηση στερεοτυπικών μορφών συμπεριφοράς απέναντι στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες.</p>			
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Οι φοιτητές / τριες αναμένεται να:</p> <ul style="list-style-type: none"> - συνδυάζουν τη σχετική θεωρητική γνώση με την κριτική σκέψη - αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά κάθε ευάλωτης ομάδας (μετανάστες/ πρόσφυγες, φυλακισμένοι, χρήστες κ.τ.λ.) - εξετάζουν με κριτικό τρόπο σύγχρονα ερωτήματα που αφορούν τις ευάλωτες ομάδες και τον κοινωνικό αποκλεισμό. - διερευνούν τυχόν στερεοτυπικές μορφές συμπεριφοράς απέναντι σε άτομα ευάλωτων ομάδων - αντιμετωπίζουν σύνθετα προβλήματα αναφορικά με τις κοινωνικές συνθήκες που επηρεάζουν τα άτομα με ευαλωτότητα. - αναγνωρίζουν τους τρόπους με τους οποίους να προσεγγίζουν εκπαιδευτικά τα άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. - προσδιορίζουν τις μεθόδους διερεύνησης των εκπαιδευτικών αναγκών των ευάλωτων ομάδων. - αναπτύξουν δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων που έχουν σχέση με την εκπαίδευση αυτού του πληθυσμού. - εφαρμόζουν τις κατάλληλες μεθόδους κατά τη διδασκαλία των 			

	ευπαθών ομάδων. - αναλύουν και να αξιολογούν τα αποτελέσματα της διδασκαλίας τους.		
Προαπαιτούμενα	/	Συναπαιτούμενα	/
Περιεχόμενο Μαθήματος	<p>Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές εισάγονται στο πεδίο της εκπαίδευσης των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, αποσαφηνίζουν τις έννοιες τις ευαλωτότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού, εντοπίζουν τις όποιες συσχετίσεις και στέκονται κριτικά απέναντι στις συνθήκες που δημιουργούν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ταυτόχρονα επιδιώκεται η ευαισθητοποίηση τους στο θέμα, μέσα από τον προβληματισμό και την προσωπική ενδοσκόπηση σχετικά με την υιοθέτηση στερεοτυπικών μορφών συμπεριφοράς απέναντι στις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες. Έτσι, επιχειρείται και η εμβάθυνση στη σπουδαιότητα του ιδιαίτερου ρόλου του εκπαιδευτή ενηλίκων που απευθύνεται σε ευάλωτες ομάδες, τής απαιτήσεις αυτού του ρόλου καθώς και των εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων που αυτός χρειάζεται να διαθέτει. Τέλος, μέσα από τη διδασκαλία του συγκεκριμένου μαθήματος δίνεται έμφαση στο γεγονός πως η εκπαίδευση αποτελεί βασική παράμετρο για μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού και των δεινών που αυτός επιφέρει</p>		
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<p>Η μεθοδολογία διδασκαλίας είναι η εξ αποστάσεως, με σύγχρονο και ασύγχρονο τρόπο διδασκαλίας. Οι φοιτητές/τριες θα έχουν τη δυνατότητα να λάβουν μέρος σε ομαδικές συναντήσεις μέσω σύγχρονης τηλεεκπαίδευσης και με την αξιοποίηση των εργαλείων που παρέχει αντίστοιχη πλατφόρμα. Παράλληλα, αξιοποιείται η ασύγχρονη επικοινωνία και συνεργασία μέσω discussion forums, chat rooms κ.τ.λ</p>		
Βιβλιογραφία	<p>Βεργίδης, Δ. (1996) Εκπαίδευση Τσιγγάνων. Ανάπτυξη Διδακτικού Υλικού. Αθήνα: ΥΠΕΠΘ: ΓΓΛΕ.</p> <p>Δημητρούλη, Κ., Θεμελή, Ο., Ρηγούτσου, Ε. (2006), Η Εκπαίδευση Ενηλίκων στις Φυλακές. Το αποτέλεσμα μιας προσπάθειας. Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο «Δια Βίου Μάθηση για την Ανάπτυξη, την Απασχόληση και την Κοινωνική Συνοχή», Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Βόλος, 31 Μαρτίου – 2 Απριλίου 2006.</p> <p>Έξαρχος, Γ. (2004). Κοινωνικός αποκλεισμός των Τσιγγάνων. Στο Κ. Κασιμάτη (επιμ.), Κοινωνικός Αποκλεισμός: Η ελληνική εμπειρία, Gutenberg, Αθήνα, σσ. 67-85</p> <p>Θεμελή, Ο. (2008). Διαχείριση κρίσης σε «ολοπαγή ιδρύματα». Το παράδειγμα της φυλακής. Στο Ο. Γιωτάκος (επιμ.). Παρέμβαση στην κρίση. Επείγοντα ψυχολογικά προβλήματα (σελ. 339-354). Εκδόσεις Αρχιπέλαγος.</p> <p>Θεμελή, Ο. (2008). Τα «Δεινά του Εγκλεισμού» και η Συμβουλευτική κρατουμένων. Στο Σ. Βιδάλη και Π.Ζαγούρα, (επιμ.), Συμβουλευτική κρατουμένων. Εργαστήριο Ποινικών και Εγκληματολογικών Σπουδών, 10: 21-39. Εκδόσεις Σάκκουλα.</p> <p>Θεμελή Ο., (παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού) (2010). Επιμόρφωση Εκπαιδευτών και Στελεχών για Ευάλωτες Κοινωνικά Ομάδες, Πρόγραμμα 25 ωρών , Υπουργείο Παιδείας δια βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων – ΙΔΕΚΕ. Αθήνα,σ.σ.64-84</p> <p>Καλαντζή – Αζίζι, Α., Ζώνιου-Σιδέρη, Α., Βλάχου, Α. (1998). Προκαταλήψεις και στερεότυπα. Δημιουργία και Αντιμετώπιση. Υπουργείο Εθνικής Παιδείας</p>		

και Θρησκευμάτων – Γενική Γραμματεία Λαϊκής Επιμόρφωσης.

Καραντίνος, Δ., Μαράτου-Αλιμπράντη, Λ., Φρονίμου Έ. (Επιμ.)(2002). Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα. θέματα και προσδιορισμός προτεραιοτήτων πολιτικής. Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών (ΕΚΚΕ),

Κασιμάτη Κ. (2004) Ταυτότητα των μεταναστών, παράγοντας ξενοφοβίας και ρατσισμού – Η περίπτωση των Αλβανών και Πολωνών μεταναστών στο Κασιμάτη Κ. (επιμ.). Εθνική και ευρωπαϊκή ταυτότητα. Συγκλίσεις και αποκλίσεις (159-198) Αθήνα: Gutenberg.

Μαλικιώση - Λοΐζου, Μ (χ.χ.ε). Μετανάστευση. Στο: Α. Βακαλιός, Σ. Γεδεών, Β. Γκιζέλη, Α. Ευστρατόγλου, Μ. Κακούρος, Μ. Λοΐζου - Μαλικιώση, Χρ. Μιχαλοπούλου, Γ. Πολυδωρίδη. Προβλήματα της κοινωνίας και του ανθρώπου, Αθήνα: ΟΕΔΒ

Μάρκου, Γ. (Επιμ.) (1999). Διαπολιτισμική Αγωγή - Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης. Αθήνα: Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών - Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής

Μουσούρου, Λ. (1998). Κοινωνικός αποκλεισμός και κοινωνική προστασία. Στο Κ. Κασιμάτη (επιμ.), Κοινωνικός Αποκλεισμός: Η ελληνική εμπειρία, Gutenberg, Αθήνα

Μουχελή, Α. (2002). Τσιγγάνοι και κοινωνικός αποκλεισμός. Στο Διαστάσεις του Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Ελλάδα, τόμος Α', (σσ. 491-523). Αθήνα: ΕΚΚΕ.

Φερώνας, Α. (2006). Κοινωνικός Αποκλεισμός: Επιστημονικές και κοινωνικό πολιτικές διαστάσεις ενός σύγχρονου κοινωνικού φαινομένου. Στο Σ. Κατσικίδης (επιμ.), Κοινωνικά φαινόμενα: Αναλυτικές προσεγγίσεις, Gutenberg, Αθήνα, σσ.-105-134

Χαντζή, Α. (2006). Κοινωνικά στερεότυπα και Διομαδικές σχέσεις. Στο Σ. Παπαστάμου (επιμ.) Εισαγωγή στην Κοινωνική Ψυχολογία ,τόμος Β' (σελ. 225- 257), Εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.

Χρυσάκης, Μ. (2002). Κοινωνικός αποκλεισμός και εκπαιδευτικές ανισότητες. Στο Δ. Καραντίνος, Λ. Μαράτου-Αλιμπράντη, Ε. Φρονίμου (επιμ.), Διαστάσεις του κοινωνικού αποκλεισμού στην Ελλάδα. Κύρια θέματα και προσδιορισμός προτεραιοτήτων πολιτικής. Εκδ. ΕΚΚΕ, Αθήνα, σσ. 83 -136.. 67-85.

Courau, S. (2000) Τα Βασικά Εργαλεία του Εκπαιδευτή Ενηλίκων. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Jacques, D. (2004) Μάθηση σε Ομάδες: Εγχειρίδιο για όσους συντονίζουν ομάδες ενήλικων εκπαιδευομένων. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Gougoulakis, P. (2014). "Didactics for the vulnerable" – What? Why? How? In: Goudiras, D.B. (ed.). International Conference "Education and Social Integration of Vulnerable Groups. Thessaloniki: University of Macedonia, pp.

	<p>977-993.</p> <p>Miller, A. G. (1982). Historical and contemporary perspectives on stereotyping. In A.G</p> <p>Miller (Ed.), In the eye of the beholder: Contemporary issues in stereotyping (pp. 1- 140). New York: Preager Publishers.</p> <p>Επιλεγμένη (πρόσφατη) Αρθρογραφία από έγκριτα περιοδικά του πεδίου όπως:</p> <p>Adult Education Quarterly</p> <p>Journal of Adult and Continuing Education</p> <p>New Directions for Adult and Continuing Education</p> <p>Studies in Education of Adults</p>
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • Εβδομαδιαίες Εκπαιδευτικές Δραστηριότητες (10 %) • Εργασία 1η (40 %) • Εργασία 2η (40 %) • Τελική Εξέταση (50 %)
Γλώσσα	Ελληνική / Αγγλική